

Europa wil gebruik rests

Algemeen

[Bert Platzer]

In de voorstellen van de Europese Commissie voor de circulaire economie mogen reststromen uit de levensmiddelenindustrie niet langer als afval worden beschouwd. Mochten de voorstellen in wetgeving worden omgezet, dan levert dat duurzame kansen op voor de grondstoffenmarkt. Maar niet in Nederland en België.

Als het aan de Europese Commissie ligt, mogen voor humane consumptie afgekeurde producten als ontbijtgranen, chocola, chips, brood – maar ook reststromen als aardappelschillen – in de

toekomst niet langer worden beschouwd als afvalstromen. Ze moeten verder worden verwerkt. De European Former Foodstuff Processors Association (EFFPA) denkt dat de nieuwe aanpak

bijdraagt aan een uitbreiding van de sector die voedingsresten verwerkt, bijvoorbeeld tot diervoeders.

Potentie

Ook Voedingsmiddelen In Diervoeder Overleg (Vido), de Nederlandse brancheorganisatie voor bedrijven die van bijproducten uit de levensmiddelenindustrie hoogwaardige diervoeders produceren, is die mening toegedaan. “Het zijn producten die na een bewerking als hoogwaardige grondstof in de diervoederindustrie kunnen worden verwerkt”, zegt Vido-secretaris Cornel Boere, die eigenlijk liever over grondstoffen dan over reststromen spreekt. “We staan dus

In Nederland en België worden bijna alle reststromen uit de levensmiddelenindustrie verwerkt. De potentie ligt in andere delen van de EU.

Reststromen stimuleren

achter het voorstel van de EU, met als kanttekening dat het wel een EU-beleid moet worden. Er moet een 'level playing field' worden gecreëerd, zodat het gebruik van reststromen in alle landen binnen de EU op dezelfde manier wordt aangevlogen. Want tussen de landen zit nog behoorlijk wat verschil in hoe ze met dit soort grondstoffen omgaan."

De besparing bestaat niet alleen uit het niet hoeven inkopen van ruwe grondstoffen en het voorkomen van voedselverspilling. "Reststromen zijn interessant omdat ze al een behandeling hebben gehad", zegt Boere. "Het aanwezige zetmeel is vaak al ontsloten en beschikbaar. Daardoor heeft het een hoge nutritionele waarde en hoef je geen energie te verbruiken om het zetmeel nog te ontsluiten."

Of met de voorgestelde maatregelen in Nederland en België veel meer reststromen uit de levensmiddelenindustrie zullen worden verwerkt, valt te bezien. "In Nederland, België en Duitsland worden grote volumes verwerkt", zegt Boere. "In Nederland is dat zo'n 150.000 ton product. Dus dat gebeurt al op een hoog niveau. Onze inschatting is dat er in Europa jaarlijks zo'n 3,5 miljoen ton van dit soort reststromen wordt verwerkt tot diervoeder. De potentie schatten we in op zo'n 5 tot 6 miljoen. De totale diervoederproductie in Europa ligt op 150 miljoen ton per jaar. De verwerking van reststromen door de diervoederindustrie is dus maar een klein deel van het geheel." In Nederland en België wordt volgens Boere bijna 100 procent van de reststromen uit de levensmiddelenindustrie verwerkt. "Hoe verder je van West-Europa vandaan komt, hoe minder er wordt verwerkt. Dus de potentie ligt met name in Zuidoost-Europa."

Gelijke regels

Om die potentie te benutten, is het belangrijk dat voor reststromen in de hele EU dezelfde wet- en regelgeving

geldt. Boere: "Nu lopen diervoederproducenten ertegenaan dat bijvoorbeeld de Poolse wet zegt dat producten die te kort op de houdbaarheidsdatum zitten de grens niet over mogen, terwijl het als grondstof voor onze industrie prima kan worden verwerkt. In Polen zijn nog niet voldoende verwerkingsbedrijven actief, waardoor een leverancier de reststroom naar de vuilstort moet brengen. Ook kan het heel belemmerend werken als elk land andere documenten hanteert voor het transport van reststromen."

Ook Ben Hermans, projectleider landbouw van Stichting Natuur & Milieu, is voorstander van de voorstellen van de Europese Commissie. "Iedereen weet wel dat we naar een kringlooeconomie moeten, een circulaire economie, en met het benutten van reststromen hou je mineralen en nutriënten in het productieproces." Toch heeft ook hij zijn bedenkingen. "Er ligt nog maar een eerste voorstel. Dat bevat de juiste principes en dat is natuurlijk een goede zaak, maar de details zijn nog niet bekend. Eerder hebben we de resource-strategy gehad. Daarin zat hetzelfde idee: meer grondstoffen uit Europa halen. Maar dat is niet doorgezet in regelgeving, maar gebleven bij een aanmoediging voor de lidstaten om daarover te discussiëren."

Concurrentie

Een actuele ontwikkeling die volgens Hermans roet in het eten kan gooien, is de concurrentie die hij ziet ontstaan in het vergisten van reststromen. "Bijvoorbeeld aardappelstoomschillen. Vroeger gingen die traditioneel naar de varkens, waar ze ook goed passen. Nu worden ze vaak vergist in de fabriek om energie op te wekken. Aviko doet dat bijvoorbeeld. Daarmee wordt de waarde van het restproduct voor de diervoederindustrie natuurlijk veel minder. Er zit dan minder eiwit in die schillen en dan moet je weer meer soja importeren." Hermans wijst erop dat bij het aanwenden van reststromen de cascadering, kij-

ken wat de meest hoogwaardige toepassing van een reststroom is, goed in de gaten moet worden gehouden. "Maar als je bijvoorbeeld aardappelstoomschillen op dezelfde plek meteen benut waar ze als reststroom ontstaan, dan ben ik daar niet tegen. Ik snap wel dat Aviko dat doet. Pas als je de stoomschillen zou verkopen en transporteren voor de productie van groen gas bijvoorbeeld, ben je verkeerd bezig. Veevoer staat boven de toepassing van biotische stromen voor energie." Hermans heeft echter goede hoop dat de markt hier zijn werk zal doen: als laagwaardige grondstof zal een reststroom immers minder opbrengen dan als hoogwaardige grondstof.

Transparante markt

De markt is er volgens Boere transparant genoeg voor. Als de voorstellen van de Europese Commissie in wetgeving uitmonden, zal ook in andere delen van de EU vanzelf eenzelfde markt voor reststromen als in West-Europa ontstaan, voorspelt Boere. "De markt zal het uiteindelijk zelf reguleren omdat er kansen zijn voor bedrijven. Als die bedrijven kansen zien in landen waar nog niet zo veel activiteit is, zullen ze er zeker mee aan de slag gaan. De afnemers kennen een nutritionele waarde toe aan reststromen. Dat wordt afgezet tegen de reguliere grondstoffen, zoals tarwe, soja, et cetera. Er worden natuurlijk wel extra kosten gemaakt om de producten uit te pakken en verder te verwerken als grondstoffen voor diervoederbedrijven, maar afhankelijk van de hoogte van de grondstofprijzen hebben deze producten ook hun waarde. Dat zien ook de leveranciers, de foodbedrijven. Dus qua waardeontwikkeling is het een vrij transparante markt geworden, in tegenstelling tot twintig, dertig jaar geleden. Neem bijvoorbeeld bierbostel. Vijftien jaar geleden was men blij dat het de brouwerij uitging, tegenwoordig heeft het een substantiële waarde." ■